

Il-Mellieħa - bejn dari u llum

Kitba ta' Philip Borg

Kull sena jistedinni ħabibi Joe Bartolo, biex nikteb xi ħaġa għall-ktieb tal-Banda Imperial flokkażjoni tal-Festa tal-Vitorja. Nofsi Mellieħi, imma nistqarr li dan ir-raħal pittoresk inżuru l-iktar għall-festa titolari. Minbarra li ngedded memorji tat-tfulija, meta mal-ġenituri Ġuzeppi u Salvina, man-nanna Ġuzeppa u maz-zijiet Gerit u Karmnu u l-kuġini, konna niġu ngawdu l-festa. Fl-istess waqt kull sena nara l-Mellieħa tkompli tinbidel u tikber - inqas raba u natura, u iktar sulari u konkrit.

Sabiħ il-progress u mhux la kemm twaqqfu, imma l-iżvilupp m'għandux jidfen kull bixra naturali li kellha l-Mellieħa ta' dari. Fl-istess waqt napprezza x-xogħol siewi li jwettaq il-Kunsill Lokali mmexxi minn ħabibi s-Sindku John Buttigieg u xogħol ieħor volontarju li jagħmlu nies ġenerużi, bħall-ħabib ta' tfuliti Toni Valletta u oħrajn. Xtaqt naqsam magħkom dak li jgħaddi minn moħħi kull sena.

Tul iż-żmien jinbidel kollox,
flok dal-bini kien hawn għalqa
kif nafuha fit-tfulija,
flok dal-blokk kien hawn mogħdija.

Ma nafx sew hux aħjar issa,
kumdità u suq ħa mmorru,
jew hux meta l-ġmiel kien benna,
l-arja safja kienet ġenna.

Illum li kbirt, dawn il-memorji jidhru eqreb, qishom il-bieraħ. U niġi bejn haltejn kienx aħjar il-bieraħ. Għax frattant il-kumdità jhobbha kulhadd u l-għaġġla tal-ħajja ġabitna nfittxu l-għažż tal-ehfef u l-iqsar. Darrietna naghżlu d-dħaħen tal-vannijiet komdi, flok il-fwieħa ta' roqgħa sagħtar. Qisu l-griebeġ fis-sulari miksiġin u mlewmin huma isbaħ mis-sejjeġħ ileqq bin-nidà niedja li kien idawwar ħabel raba. Għax sid l-għalqa miet u wliedu ppreferew l-eluf mill-blokki tal-konkrit, minn xi xkertejn ful jew patata. Aħjar il-qsim bejn l-aħwa - meta jiftehmu - jgħoddu l-eluf, milli jaqsmu daharhom jaħartu u jbejtu l-patata. Kont il-bank, ifuħ iktar mill-imghażqa jew zappuna.

Il-valuri u l-ħiliet, it-talenti u d-drawwiet li waslu tul is-snin sa żmienna, huma l-identità tagħna - dak li aħna. Imma rridu nifhmu wkoll illi kieku fl-imghoddi l-antenati tagħna kejlju bix-xiber ta' xi wħud illum, la għandna knejjes, la skejjel, la ħwienet u anqas djar u sptarijiet! Din hi l-ġlieda dejjiema bejn illum u l-bieraħ, bejn ġmiel u ħtieġa, bejn nostalgija u progress, bejn konservazzjoni u żvilupp.

Meta tikber, dan kollu tista' taħsbu u, bla ma taf, tieqaf u taħseb, tqabbel u tiżen. Imma jaqbillek li taħsbu fis-skiet għax taf issib il-gdiedem jekk tliissnu tgħajjat u jgħidulek 'kemm sirt qanzħa dejjem teqred'. Jew moħħok magħluq u baħnan. Is-suq isuq u l-flus saru l-aqwa valur.

Saħansitra kif nitkellmu nbidel maż-żmien. Id-djalett sar l-imghawweġ u l-pulit sar dritt. U jekk tkun ġenwin, m'intix pulit. Jekk xi ħadd minn raħal ieħor ġie joqgħod hdejk, il-ġar il-ġdid jikkundizzjonak kif titkellem. Mill-bieb 'il ġewwa tibqa' Mellieħi ġenwin, mill-bieb 'il barra tinza' l-ġenwinità biex toghġob lill-ġar li qajla jaf kemm hu kbir il-wirt tal-Melliħin. Raġuni, jew aħjar, skuza oħra biex il-Mellieħa tissokta tinbidel maż-żmien... jew aghar, tinza' għerja mir-ruħ tagħha għax tistħi minn nisilha.

Hasra l-ġar sajjem minn kollox
irid jibdel kulma sab
u jimponi l-gosti tiegħu
biex kulm'għandna nagħmluh trab.

Merħba bik jekk ġejt tgħix fostna,
aġraf ftit dan il-wirt tagħna
sewwa sew dan hu li aħna
jekk ġejt fostna, aċċettana.

Fil-Mellieħa hemm wirt ta' snajja', parti mill-kultura ta' poplu, li fih seher u preġju kbir. L-arti u l-istorja mhumiex esklussivament miġburin fil-ħitan żonqrin tal-Knisja Arcipretali. Hawn bixriet oħra ta' kultura fl-istess familji tagħna mxerrdin madwar raħal qadim li illum kiber fid-daqs ta' ċentru kummerċjali u turistiku. Ikun għajb li fit-tkabbir demografiku jew residenzjali jintradmu u jintilfu tant tifikriet li jixhdu l-ġenju ta' dari.

Saħansitra l-ilsien li bih tkellmu dejjem niesna tul is-snin, bl-aċċent u t-tonalità tagħhom – dak ukoll huwa biċċa ħajja mill-wirt Mellieħi. Hawn ukoll jidhol il-kunċett li ħadd m'għandu l-jedd jimponi fuqna... jaqsam magħna iva, imma mhux narmu dak li kien tagħna dejjem biex nogħgbuh.

L-istess jista' jingħad għall-festa meta l-antarjoli u l-armar irħamat b'tant ħila, il-ħsejjes tal-murtali - għad li l-qies u r-rażan huma dejjem sbieħ, jew id-daqq ferrieħ tal-qniepen u l-briju tal-marċ idejqu lill-ġar sajjem minn kull ħjiel ta' drawwiet ta' kif dejjem iċċelebraw il-Melliħin mas-snin. Kemm tiddarras meta l-ġar igerger u jmaqdar u jinsa li jistma lil min laqgħu biex jgħix biswitu. Tkun fil-ponta ta' lsienek tgħidlu "aħna konna hawn qablek u hawn kienu missirijietna sekli shaħ biex ħallewlna dawn id-drawwiet!" U jekk ma jifhimx biżżejjed titħajjar tfakkru fil-qawl li min jikriha jrid joqgħod għaliha!

Fl-aħħar mill-aħħar, il-Mellieħa kienet il-Mellieħa diġà kbira u magħrufa meta rhula oħra tal-lum kienu għadhom biss meded ta' raba u xagħri. Kultant niħasseb li jkun hawn min jippretendi li jista' jgħallem 'l ommu tbennen! Għalhekk nemmen li huwa tajjeb niħalltu u nikbru flimkien, iżda t-tkabbir ta' raħal ma jfissirx il-mewt tal-omm biex l-ulied u l-mistednin jiżfnu fuq qabarha!

Jaqbel sew li nagħrfu ġmielna
fil-Mellieħa b'wirt sabiħ,
biex tkabbir, bidla jew zieda
fil-ġejjen jagħnuha b'għieħ!

Kemm hu sew li f'jiem il-festa
naqsmu lkoll ħsiebna flimkien,
qlubna jgħajtu ħsus ta' għożża
għall-Mellieħa tul iż-żmien!

Nittama li dawn il-ħsibijiet jiswew biex ngħożzu l-wirt tal-imghoddi u ma nħalluhx jindifen mill-prezent. Generazzjoni li tarmi l-wirt ta' min għex qabilha ma tkunx denja ta' nisilha! Mhux gust tinħeba biex togħgob lil min iżurek...

Il-festa t-tajba lill-Melliħin kollha!

26.vi.2017

Glamorous

UNISEX HAIR BY JANET

+356 2152 2872

Glamorous Hair by Janet

+356 7972 7795

116 Triq in-Nahal, Mellieħa, Malta